

Stanovisko Republikovej únie zamestnávateľov

- Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov
 - Materiál na rokovaní HSR SR dňa 24.08.2020

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený na rokovanie HSR SR Ministerstvom financií SR s cieľom transpozície európskej legislatívy

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Od 1. januára 2021 dôjde k zásadným zmenám pri uplatňovaní dane z pridanej hodnoty pri elektronickom obchodovaní s tovarom. Zmeny sa týkajú hlavne tzv. zásielkového predaja tovaru a dovozu malých zásielok z tretích štátov. Zruší sa oslobodenie od dane pri dovoze zásielok z tretích štátov, ktorých hodnota nepresahuje 22 eur, nakoľko toto oslobodenie narúša hospodársku súťaž medzi dodávateľmi usadenými v EÚ a mimo EÚ. Významne sa posilnia nástroje a opatrenia pre výber dane pri cezhraničných obchodoch, a to rozšírením dobrovoľných osobitných úprav uplatňovania dane pri digitálnych službách poskytovaných nezdaniteľným osobám aj na iné služby, a taktiež sa zavedú nové osobitné úpravy pre predaj tovaru na diaľku a možnosť predkladať tovar colným orgánom na jeho colné odbavenie v rámci osobitnej úpravy pre priznávanie a platbu dane pri dovoze. Významnou súčasťou týchto nových opatrení je súbor pravidiel a povinností pri dodaní tovaru prostredníctvom elektronických platforiem. Na základe čl. 90 smernice Rady 2006/112/ES sa navrhuje zaviesť pravidlá opravy pôvodného základu dane pri dodaní tovaru alebo služby v prípadoch, keď dodávateľovi nie je úplne alebo čiastočne zaplatené za dodaný tovar alebo službu. Na druhej strane, na základe čl. 184 a 185 cit. smernice, sa odberateľovi, ktorý úplne alebo čiastočne nezaplatil svoj záväzok, ukladá povinnosť opraviť odpočítanú daň.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2021

Postoj RÚZ k materiálu

Od 1. januára 2021 dôjde k zásadným zmenám pri uplatňovaní dane z pridanej hodnoty pri elektronickom obchodovaní s tovarom. Zmeny sa týkajú hlavne tzv. zásielkového predaja tovaru a dovozu malých zásielok z tretích štátov. Taktiež sa na základe čl. 90 smernice Rady 2006/112/ES (ďalej len „smernica o DPH“) sa navrhuje zaviesť pravidlá opravy pôvodného základu dane pri dodaní tovaru alebo služby v prípadoch, keď dodávateľovi nie je úplne alebo čiastočne zaplatené za dodaný tovar alebo službu. Na druhej strane, na základe čl. 184 a 185 cit. smernice, sa odberateľovi, ktorý úplne alebo čiastočne nezaplatil svoj záväzok, ukladá povinnosť opraviť odpočítanú daň. **RÚZ materiál v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienkovala, pričom jedinou zásadnou pripomienkou, diskutovanou na rozporovom konaní, na ktorej RÚZ naďalej trvá, je doplnenie novej skutočnosti do § 25a ods. 2 na vznik nevyhnutelnej pohľadávky po uplynutí 1080 dní.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 19, v časti § 25a odsek 2

V § 25a ods. 2 navrhujeme nasledovné znenie:

„(2) Na účely tohto zákona sa pohľadávka z dodania tovaru alebo služby stáva nevyhnutnou pohľadávkou, ak a) je vymáhaná v exekučnom konaní,^{6aca)} a to v rozsahu, v akom nebola uspokojená do 24 mesiacov od začatia exekúcie, a dňom, ktorý nasleduje po uplynutí 24 mesiacov od začatia exekúcie, okrem pohľadávky, ktorá sa stala nevyhnutnou podľa písmen b) až e) pred uplynutím 24 mesiacov od začatia exekúcie,

b) sa odberateľ (dlžník) nachádza v konkurznom konaní,^{6acb)} alebo reštrukturalizačnom konaní^{6acb)} a platiteľ dane:

1. na základe výsledkov konkurzného konania alebo reštrukturalizačného konania preukáže, že jeho pohľadávka nebola úplne alebo čiastočne uspokojená alebo
2. na základe výsledkov konkurzného konania alebo reštrukturalizačného konania preukáže, že jeho pohľadávka, ktorú do konkurzného alebo reštrukturalizačného konania neprihlásil by vzhľadom na jeho výsledky nebola úplne alebo čiastočne uspokojená, aj keby túto pohľadávku prihlásil,

c) súd rozhodol o oddžžení odberateľa (dlžníka)

1. konkurzom,^{6acc)} a to dňom a v rozsahu, v akom bola táto pohľadávka zistená v konkurznom konaní, alebo
2. splátkovým kalendárom,^{6acd)} v rozsahu, v akom bola táto pohľadávka zahrnutá do splátkového kalendára, a to dňom určenia splátkového kalendára,

d) odberateľ (dlžník), ktorý je právnickou osobou, zanikol bez právneho nástupcu, a to dňom zániku,

e) existuje dôvodné riziko, že dlžník pohľadávku úplne alebo čiastočne nezaplatí a od splatnosti pohľadávky uplynula doba dlhšia ako 1 080 dní,

f) odberateľ (dlžník) zomrel.

Odôvodnenie k doplneniu novej skutočnosti na vznik nevyhnutnej pohľadávky po uplynutí 1080 dní:

Časový test – 1 080 dní odo dňa splatnosti pohľadávky

Podľa navrhovaného znenia ust. §25a, ktorý v odseku 2 určuje, kedy a v akom rozsahu sa pohľadávka stáva nevyhnutnou, sú uvedené (popri úmrtí dlžníka – FO, a zániku PO bez právneho nástupcu) výlučne situácie, pri ktorých sa pohľadávka stáva nevyhnutnou na základe súdneho alebo exekučného konania.

Podľa skúseností vyplývajúcich z aplikačnej praxe, však nie každý insolventný dlžník (PO), pri ktorom existuje dôvodné riziko, že čiastočne alebo úplne neuhradí svoje záväzky, spĺňa podmienky na povolenie reštrukturalizačného alebo konkurzného konania. Taktiež vymáhanie pohľadávky (všeobecne - voči FO a/alebo aj PO) v exekučnom konaní nie je z podnikateľského hľadiska vždy realizovateľné a veriteľ sa často krátko rozhodne nepodať návrh na začatie exekúcie, napr. v prípade pohľadávok v nízkej hodnote, kedy môžu vynaložené náklady na vymáhanie pohľadávky v exekučnom konaní presiahnuť výšku uspokojenia pohľadávky.

Z vyššie uvedených dôvodov navrhujeme do ust. §25a doplniť podmienky, podľa ktorých bude možné pohľadávky uznať za nevyhnutné a vykonať opravu základe dane z pridanej hodnoty. Ako príklad uvádzame § 20 ods. 14 ZDP, ktorý ustanovuje podmienky, na základe ktorých je možné vykonať odpis pohľadávky a tento odpis zahrnúť do daňových výdavkov.

Navrhujeme do ust. §25a doplniť nasledovné podmienky na uznanie pohľadávok za nevyhnutné, ktoré sú obdobné ako v ust. § 20 ods. 14 ZDP:

- pohľadávka musí byť riziková:

Za „rizikovú pohľadávku“ sa považuje pohľadávka, u ktorej je riziko, že ju dlžník sčasti alebo úplne neuhradí, z dôvodu insolventnosti dlžníka a pod. Neexistencia dlžníka nie je dôvod na daňovo účinný odpis pohľadávky;

- pohľadávka musí byť nepremičaná:

Premičacie lehoty definujú osobitné predpisy, ktorými sú napríklad § 391 až 408 zákona č. 513/1991 Obchodného zákonníka.

- **od splatnosti pohľadávky musí uplynúť doba dlhšia ako 1 080 dní**, aby bolo možné vykonať opravu základu dane z pridanej hodnoty do výšky 100 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva;

Zároveň by ale pohľadávky (všeobecne všetky, aj tie v konaniach) nemali byť veriteľom pred vykonaním úpravy postúpené a mal by ich mať v obchodnom majetku.

Zdroj: RÚZ